

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 57/2564

ศาลจังหวัดสระแก้ว ศาลผู้ส่งความเห็น ศาลปกครองระยอง ศาลผู้รับความเห็น การรถไฟแห่งประเทศไทย โจทก์ เทศบาลเมืองอรัญญประเทศ จำเลย

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้ การรถไฟแห่งประเทศไทย ยื่นฟ้อง เทศบาลเมืองอรัญญประเทศ จำเลย อ้างว่า โจทก์ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินบริเวณริมถนนสุวรรณศรด้านข้างฝั่งขวาออกด้านพรมแดนอรัญญประเทศ (ตลาดโรงเกลือ) วัดจากกึ่งกลางออกไป ๒๔ เมตร จากการเวนคืนสร้างทางรถไฟสายตะวันออก ระหว่างนครนายกถึงอรัญญประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและ อสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นเพื่อสร้างทางรถไฟสายตะวันออก พ.ศ. ๒๔๖๔ ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ โจทก์พบว่า นาง ศ.และนาง ร. ได้เข้าครอบครองปลูกสร้างอาคารพักอาศัยแบบถาวร สองชั้น และล้อมรั้วในที่ดินโจทก์ โจทก์จึงฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดสระแก้วขอให้บังคับขับไล่บุคคล ทั้งสองออกจากที่ดิน นาง ศ. และนาง ร. ต่อสู้อ้างว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์วังปลา ต้องอยู่ในพื้นที่ดูแลของเทศบาลเมืองอรัญญประเทศ จึงมีการสอบเขตรังวัดจัดทำแผนที่พิพาทโดย เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว สาขารอรัญญประเทศ โจทก์นำชี้ว่าที่ดินพิพาทที่นาง ศ. และนาง ร. ครอบครองเป็นของโจทก์ แต่จำเลยคัดค้านการรังวัดอ้างว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ วังปลาต้องอยู่ในความดูแลของจำเลย อันเป็นการโต้แย้งสิทธิโจทก์ ทำให้โจทก์ไม่สามารถใช้พื้นที่ พินิจพิเคราะห์ได้ ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งบังคับจำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างพร้อมขนย้าย ทรัพย์สินและบริวารออกจากที่ดินพิพาท และให้จำเลยส่งมอบที่ดินพิพาทคืนโจทก์ในสภาพใช้การ ได้ดี ให้จำเลยชดใช้เงิน ๑,๒๘๔,๕๘๒ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี และค่าขาดประโยชน์ เดือนละ ๑๖,๔๖๙ บาท นับแต่เดือนกันยายน ๒๕๖๓ จนกว่าจำเลยจะรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและ ส่งมอบที่ดินพิพาทคืนโจทก์ในสภาพเรียบร้อยกับให้มีคำสั่งเพิกถอนเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์พื้นที่ สาธารณประโยชน์วังปลาต้องส่วนที่ทับซ้อนที่ดินโจทก์ จำเลยให้การว่า ที่ดินพิพาทเป็นที่ สาธารณประโยชน์ แปลงวังปลาต้อง ไว้สำหรับเลี้ยงสัตว์พาหนะอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน ที่ดินที่พิพาทไม่ใช่ของโจทก์ ทั้งโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง เนื่องจากเป็นคดีพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐที่ต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๖๑ ขอให้ยกฟ้อง เห็นว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่อง ดังต่อไปนี้ (๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือจากกฎ คำสั่งทางปกครองหรือคำสั่งอื่น อันเป็นการจำกัดประเภทคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองก็เฉพาะแต่กรณีที่หน่วยงาน ทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้กระทำการโดยใช้อำนาจตามกฎหมาย กฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่นเท่านั้น คดีนี้แม้โจทก์เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ การรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๔ ส่วนจำเลยเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โจทก์และจำเลยจึง เป็นหน่วยงานทางปกครอง ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา

คดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่การกระทำที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้เกิดจากการที่โจทก์กล่าวอ้างว่า ในการรังวัดสอบเขตพื้นที่พิพาทและทำแผนที่พิพาทในคดีที่โจทก์ฟ้องขับไล่ นาง ศ. และนาง ร. ออกจากที่ดินพิพาท นาง ศ.และนาง ร. อ้างว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์วังปลาตอง ซึ่งอยู่ในความดูแลของจำเลย ต่อมาเมื่อมีการรังวัดที่ดินพิพาท จำเลยได้คัดค้านการรังวัดอ้างว่า ที่ดินพิพาทเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์วังปลาตอง มิใช่ที่ดินของโจทก์ ดังนั้น การกระทำของ จำเลยที่คัดค้านการรังวัดสอบเขตที่ดินของโจทก์จึงมิใช่การใช้อำนาจตามกฎหมายแต่อย่างใด เป็น แต่เพียงการกระทำในฐานะผู้ดูแลรักษาที่สาธารณะเช่นเดียวกับการใช้สิทธิของเจ้าของที่ดิน ข้างเคียงในการระวางแนวเขตที่ดิน เมื่อโจทก์กล่าวอ้างว่าที่ดินพิพาทที่นำขึ้นรังวัดเป็นที่ดินของโจทก์ ส่วนจำเลยคัดค้านการรังวัดว่าที่ดินพิพาทเป็นที่สาธารณประโยชน์อันเป็นสาธารณสมบัติของ แผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน จึงเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน มิใช่คดีพิพาท เกี่ยวกับการใช้อำนาจตามกฎหมายของเทศบาลเมืองอรัญญประเทศ จำเลย ทั้งคดีนี้โจทก์มีคำ ขอให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายอันเป็นค่าขาดประโยชน์จากการที่ไม่อาจเข้าใช้ที่ดินพิพาทและให้ จำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและขนย้ายบิรวารออกจากที่ดินพิพาทของโจทก์ อันเป็นคำขอที่ เจ้าของที่ดินอาศัยสิทธิในฐานะเจ้าของที่ดินเรียกค่าเสียหายจากการที่ไม่ได้ใช้สิทธิในที่ดินพิพาท มิใช่คำขอและค่าเสียหายอันเกิดจากการใช้อำนาจทางปกครอง คดีนี้จึงมิใช่คดีพิพาทเกี่ยวกับ การกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และแม้โจทก์จะมีคำขอให้ศาลเพิกถอนเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์พื้นที่สาธารณประโยชน์วังปลาตอง เฉพาะส่วนที่ทับซ้อนที่ดินของโจทก์ก็เป็นเพียงผลของการวินิจฉัยเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินพิพาท คดีนี้ จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ส่วนปัญหา ว่าคู่ความในคดีนี้ต่างเป็นหน่วยงานของรัฐและการแก้ไขข้อพิพาทเกี่ยวกับการทับซ้อนของที่ดิน ของรัฐระหว่างโจทก์และจำเลยสามารถแก้ไขได้โดยฝ่ายบริหารโดยไม่จำเป็นต้องให้ศาลแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตามข้อ ๓ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพิจารณา ขัดการยุติข้อพิพาท ระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่นั้น ก็เป็นเรื่องที่ศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดีที่จะเป็นผู้วินิจฉัยต่อไป แต่มีใช้เกณฑ์ที่จะนำมาวินิจฉัยปัญหาวาดด้วยเขตอำนาจศาล

องค์คณะ

ไม่มี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/57/2564>